

POESIA

Joan C. González-Pujalte

L'Est

XI Premi de Poesia Joan Perucho Vila d'Ascó

Meteor

Joan C. González-Pujalte

L'Est

• XI PREMI DE POESIA JOAN PERUCHO VILA D'ASCÓ 2016 •

Editorial
Meteorα

Col·lecció: Mitilene, 41
Direcció: Jordi Cervera

L'EST
XI Premi de Poesia Joan Perucho Vila d'Ascó 2016

© Joan Carles González-Pujalte, 2017

Reservats tots els drets d'edició per
© Editorial Meteora, SL
Barcelona
www.editorialmeteora.cat
contacte@editorialmeteora.com

Primera edició: febrer de 2017

ISBN: 978-84-946541-4-5
Dip. Leg.: B.2691-2017

Fotografia de la coberta: © Pont Llatí (Latinska Čuprija), Sarajevo
Fotografia de l'autor (solapa): © Remei Prat

Disseny gràfic: Meteora, serveis editorials
Imprès a Romanyà Valls, La Torre de Claramunt

SENSE L'AUTORITZACIÓ ESCRITA DE L'EDITOR, QUEDA RIGOROSAMENT PROHIBIDA,
SOTA LES SANCIONS ESTABLERTES PER LA LLEI, LA REPRODUCCIÓ TOTAL O PARCIAL D'AQUESTA OBRA
A TRAVÉS DE QUALSEVOL PROCEDIMENT MECÀNIC O ELECTRÒNIC,
INCLOENT-HI LA REPROGRAFIA, LA DIFUSIÓ PER XARXES TELEMÀTIQUES
I LA DISTRIBUCIÓ D'EXEMPLARS D'AQUESTA EDICIÓ
MITJANÇANT LLOGUER O PRÉSTEC PÚBLICS.

L'Est

*Se solia escampar mill o llavors sobre les tombes
per alimentar els morts que tornaven disfressats d'ocells*

CZESLAW MILOSZ

*Però on la pluja
quan cau
no és simplement pluja*

IZET SARAJLIC

A la Remei, que m'acompanya

1

De vegades hi havia una tempesta i passava.
L'horitzó quedava baix, pesant, carregat de mosques.
L'aire i els camins eren d'un color ocre.

De vegades hi havia un grup d'homes que pujaven
en fila les faldes de la muntanya i s'amagaven
entre els arbres i els esbarzers.

De vegades, en una habitació fosca una mare
besava un nen malalt en el front, en el ventre,
a les espatlles, i maleïa el déu que va fer un racó
de llum a les seves entranyes.

De vegades un fosc personatge entre l'ombra
escoltava unes passes i s'hi apropava
amb un ganivet de carnisser a les mans i descobria
que allò no era més que el ressò
de les seves pròpies passes.

De vegades dos amants es deien adéu amb els llavis
i sabien que no es tornarien a veure i a ell li lliscaven els dits
pels pits d'ella i l'hi deixava un missatge escrit
amb tinta de tectes.

De vegades un escarabat es refugiava sota un moble
i pensava amb la seva ment limitada que no era més
que un ésser nascut per a morir, talment
com el més important dels homes,
un d'aquells que escriu que aquí, a l'est, de vegades
hi havia una tempesta i passava.

2

A l'horitzó s'enlairaven rectes les fumeres
de les batalles, s'erichaven els camps
d'antigues matances.

Hi havia trens arrambats a les voravies del paisatge
de línies fèrries paral·leles foradats per l'impacte
d'un milió de bales.

A la mà duia tancada i presonera una punyada
d'arena clara.

Des de llavors l'he duta sempre. Era calç de calaveres.
Era una calç a doll, a palades. Era una calç encesa
com els diamants que brillen en les mitges llunes otomanes.

Hi havia un miol de gats arnats.

Hi havia un parrup de colom coix.

Hi havia unes llambordes al terra de la plaça.

Hi havia una font que no rajava.

Hi havia una motocicleta que passava espetegant.

Hi havia un home sense braç.

Hi havia uns fluorescents que crepitaven
en una cafeteria buida i feien una llum estranya al rostre
dels oblidats sota les làpides que mig filtraven
la seva ànima al fons ombrívol de l'estança
que tu i jo ocupàvem.

Oh Chopin emmascarat; sonaves més enllà de l'envà.
Fes-me una música per a les guerres.
Hi ha un piano enredat en unes filferades.
La sinagoga semitransparent de la plaça Venak
va ser l'única que no va cremar.
Bruts sentiments que han anat caient
des dels arbres propers com excrement de corb negre
se'm barrejaven amb la calç que duia a les mans.
Aquelles arrels dels arbres centenaris
que criden desafortadament que allò no va ser un somni.
Passa el Vístula, lentíssim.
Amb la cadència tova dels rellotges que es desfan
i llagrimegen damunt les pedres, fes-me, Chopin,
una música per a la guerra.
Amb la transparència d'una copa d'aigua.
Amb la duresa blava del marbre.
Amb la insistència de l'ocell que salta de branca en branca.
Amb la vibràtil oscil·lació d'una corda de violoncel.
Amb la grogor dels ulls dels cànids.
Amb la bromosa perspectiva d'una ciutat llunyana.
Amb la blancor cruixent de la neu.
Amb el dolor d'una sang que ja no raja.
Amb la rodonesa impol·luta del món. Amb el fred,
el fred, el fred de qualsevol promesa oblidada.

3

Àngels de William Blake llençaven pedres,
cors sangosos, aire pútrid per les boques,
llengües de foc, vestits de cuir, de vellut,
de roba texana, de lli; nusos potser, enganxats
ull amb ull, unglà amb unglà, mort a mort.

Àngels en motos que espetegaven.

Àngels que llençaven paraigües, plomes, cadires,
formigoneres, rentadores, saxofons,
sabates per la finestra, tot tipus d'objectes
contra els innocents primogènits dels egipcis.

Àngels exterminadors en les albes de sang
d'una Europa arnada.

Fumaven, bevien —àngels caiguts, bellesa tremenda—,
s'amagaven de Déu Pantocràtor sota els ponts,
als tallers, als magatzems, entre les estructures
a mig refer després de la darrera batalla.

Disparaven contra la fàbrica de cervesa,
contra les escoles —brutals—, contra les mesquites.

Amenaçaven amb tigres, amb lleons, amb ofidis,
amb pistoles i amb tota la misèria de la seva impotència
que duïen a la buida bufeta dels seus cors
des d'on van perbocar l'acrimoniosa bilis de les banderes
i les pàtries.

4

Aquella rebel·lió de la meva nuesa
que confonia el meu cos amb el cos
de les coses com si el meu contorn
es desdibuixés en la celístia del llit.
Aquella humil, pacífica revolució
de la meva pell que s'eriçava i s'aixecava
com una escuma quan trobava
la teva pedra salada. Aquell aturar-se
aquí els meus peus sense sabates,
al centre d'aquella habitació llogada
per tres dies on algun àngel d'Alberti
em mormolava a l'oïda un sentiment
de por i un dimoni de la Capella Sixtina
un sant i senya per accedir a l'abisme.
Aquella confusió del meu cos i del crepuscle
que tintava els ponts que creuaven
bondadosos el Neretva.
Aquella pluja que queia a fora, petita
i sabonosa com el pixum d'una nena.
Aquell amor que et tenia i que et tinc,
que m'arribava com una invasió
inesperada d'escolopendres cada vespre.

...

• • •

Aquell Ticià. Aquell Veronese. Aquell Correggio
que pensava i repenso, que rememoro
i gaudeixo com penso i rememoro i gaudeixo
aquella escala que pujàvem i baixàvem
del barri més cèntric de Sarajevo.

Aquella anunciació de Gerhard Richter.

Aquella bellíssima muralla que tota una tarda
vam estar caminant d'un cantó a l'altre
imitant embogits el xiscler dels gavians.

Aquells draps que havíem deixat
a l'estenedor de la galeria amb d'altres
draps menors i de cuina i roba interior.

I la lenta desfeta del crepuscle entre les roques
de les llunyanes illes dels morts.

I les velles cançons i tristes que s'alçaven
des de recòndits paratges dels Balcans.

Sota el balcó passaven alguns homes
amb banderes imperials mastegant paraules
de sang i de carn. Era llavors quan callàvem.

5

Un forat a terra per fugir dels malsons.
Un buc al mur per sortir d'un mateix.
Cortinatges moguts pel vent que arrossega
paraigües i paraules antiquíssimes
i fulles de llibres esbotzats per un boig.
Una catifa amb arabescs on poso el peu nu
i sento l'escalfor d'altres peus
que l'han trepitjat abans que jo.
Les teves coses encara a la maleta.
Un garbuix d'inutilitats dins la meva.
El teu assecador del cabell, un cinturó,
un necesser, una tovallola al mosaic de la dutxa.
Les meves ulleres amb esquerdes tan velles
com les esquerdes del món que ens ha tocat viure.
No hi havia a Ragusa unes cames com les teves.
Llegíem llavors Estellés amb una fruïció de joventut.
Sobre les muralles antigues les veia passar
aquelles cames amb la lentitud de les coses belles,
com dues bestioles brillants sota les llums crepitants
d'un bombardeig.

• • •

• • •

No hi havia a Ragusa dos amants com nosaltres.

Somiàvem versos cadenciosos.

Els declamàvem amb llargues pauses.

Cristall d'una copa d'aigua claríssima

que bevíem a petits glops, assaborint-la per un cop.

I sense l'ansia d'haver de tornar enlloc.

6

Una cosa poètica. Una cosa ètica.
Una cosa estètica. Una grogor espessa
com el rovell d'un ou o el sol últim
del capvespre entre les roselles.
Una evaporació de centres que deixava
unes marques en espiral a l'ànima d'un toll
on sonaven els insectes com en una cadència
de violins de Chagall. Una emanació brillosa
del meu cos que feia de mi un i dos cossos.
Un punt qualsevol de l'est. Un clavicordi
de Monteverdi, un àngel d'icona ortodoxa.
Un cor de Sbizgniew Preisner com un crepuscle
sota zero sonant quasi dodecafònic.
Un Leonard Cohen amb barret i ulleres fosques.
Un Jorge Drexler. Un barret sense Cohen.
Les ratlles que dibuixava la persiana damunt
del matalàs i totes les coses aturades en el temps
suspeses des del sostre com una bombeta fosa.
Un Kandinski penjat del revés. Una muda de roba
al respatller de la cadira de potes desequilibrades.
Unes sandàlies al rebedor. Una mosca sense ales.
Una picada de mosquit al tou de la cama.
Una ombra teva al sostre, perduda, pesant, immòbil.

• • •

• • •

Poemes de Robert Frost vora el cendrer.

La teva postura al matalàs, incòmoda, esperant
la meva postura del revés. Els teus pèls al plat
de la dutxa formant una bolla d'incongruències
i el mirall esquerdat insolentment dividint en vint
la meva imatge. La postura del matalàs damunt
del somier un xic torçat de tants pesos com ha suportat.
La màrfega rebregada damunt del matalàs.

Una tisora aturada a l'aire com un ocell de retaule
policromat dels Van Eyck que ens van emocionar.
El sostre amb esquerdes d'un a un altre costat.

Una sutura a la teva pell antiga com les pedres
monumentals del circ romà de Zagreb.

Una infecció a la meva ungla. Una berruga que creix.

Una parada d'autobús. Una successió de segons
que s'aboquen a un minut. Una filera de minuts.

Un puny d'hores. Un floc de dies. Un garbuix d'anys.

Una simple eternitat. Un munt de tombes bosnianes.

Res més. Un cruixit del sol damunt del plat de les olives
i del vas del cafè que no t'has de beure.